

NORMAL

ANLIK

e-ISSN: 2717-7378

DiJITAL DERGi

SAYI:22 KISIM:3

ENFLASYON

önce **FELAKET** görülür
sonra **TIRYAKİSİ** olunur

Ekonomist **Besim Üstün** yazdı

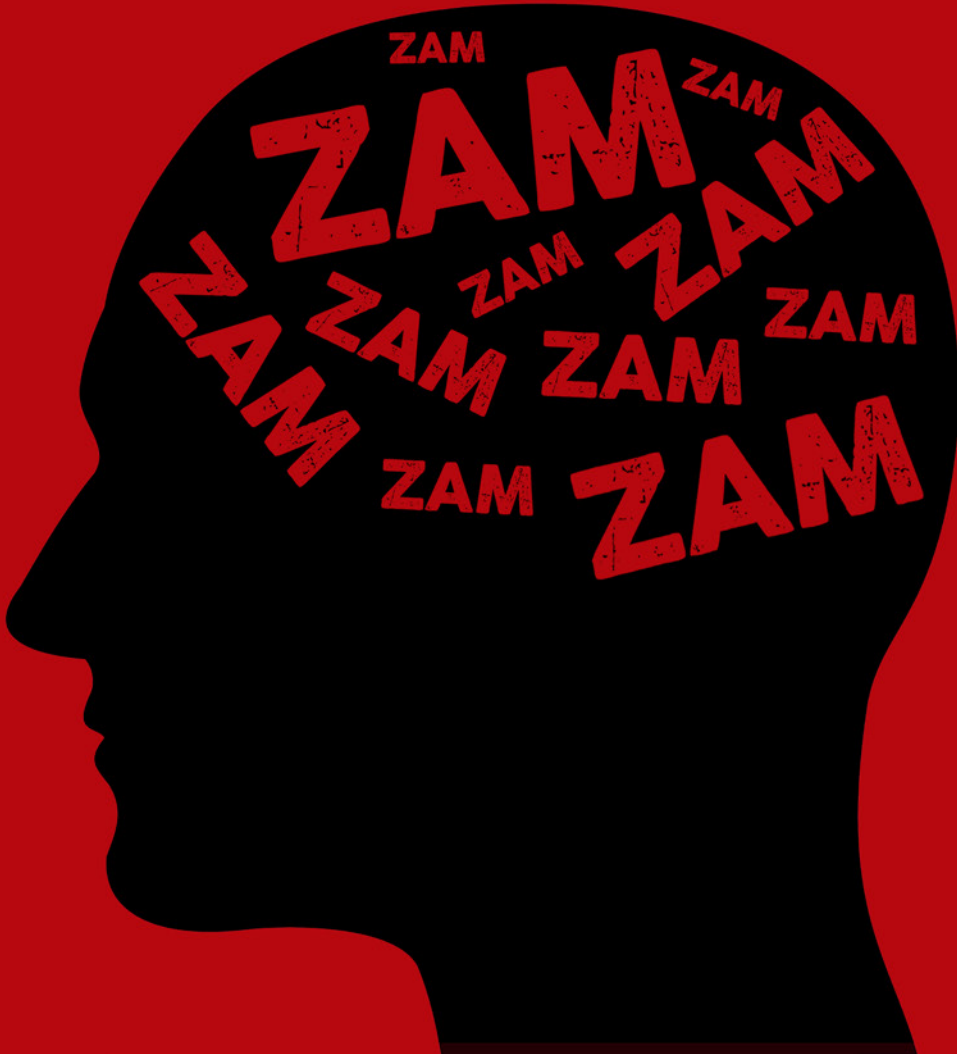
ENFLASYON

**önce FELAKET görülür
sonra TIRYAKİSİ olunur**

Ekonomist Besim Üstün yazdı

“Enflasyonun da tiryakisi olunur mu?” diyorsunuz değil mi?
Nasıl olunur baştan başlayarak size bir anlatayım.

Yazan: Besim Üstün

Gelin önce kitabi tanımdan başlayalım. Mikroekonomi kitaplarında enflasyon şöyle tanımlanır:

Enflasyon, günlük hayatta çokça kullanılan mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki genel artıştır. Enflasyon oranındaki değişimin en önemli nedenlerinin başında talepteki artış gelir. Para arzındaki artış, **talep enflasyonu** olarak adlandırılan bu durumun oluşmasında en önemli etken olur.

Para arzı arttığında bankaların borç verebilecekleri miktarda da yükselme meydana gelir. Vatandaşlar daha fazla borç alıp tüketim düzeylerini artırma yoluna giderler. Ancak arz, talebi karşılamaz ve sonuç olarak enflasyon yükselir de yükselir.

Üretim yapan firmalar artan talebi karşılamak için çoğu zaman daha fazla ham madde ve iş gücü alımı yapar. Bu yönelim gerek ham madde gerekse işçi maliyetlerinde yükselmeye yol açar. **Maliyet enflasyonu** sonucu olarak isimlendirilen bu durumu dengelemek için ise ürün ve hizmet fiyatlarında artış yapılır.

Artan fiyatlar, tüketicinin alım gücünü de olumsuz yönde etkileyerek enflasyonun daha da artmasına sebep olur. Yükselen hizmet ve mal fiyatları karşısında kişilerin alım güçlerini korumak için yapılan zamlar ise genel kanının aksine enflasyon oranının daha da artmasıyla sonuçlanır.

Ben ise yıllardır derslerimde bu kitabı tanımın kısa bir versiyonunu yaparım.

“Enflasyon, fiyatlardaki artış, şişme yani talep artışı veya zenginlik veya arzdaki kıtlık sebebiyle oluşan emisyon yani para arzıdır.”

Hatta derim ki
“Enflasyon aslında
bereketsizlik
demektir.”

Ki öyledir.

Özetlersem, Murat Ülker'in kendine sormadan cebinden alınan vergi 2 milyar dolar olmuştur.

Murat Ülker Ne Kadar Vergi Ödedi?

Forbes

Forbes dergisini bilirsiniz. Her yıl hem dünyanın hem ülkenin en zenginlerini yayınlar. Türkiye'nin en zengini yıllardır Murat Ülker'dir. Forbes'a göre Türkiye'nin en zengini son yıllarda 2 milyar dolar kaybetmiş! Ama hala Türkiye'de zengin sayılıyor çünkü bütün Türkiye kaybetmiş (Bir çikolata ve bisküvicinin hala Türkiye'nin en zengini olması da başka acayip bir konu. Bu kuşkusuz Murat Ülker'in başarısı ama kimin başarısızlığı? Neyse bu konuyu başka yazıya bırakalım).

Şimdi şöyle düşünün, bir ürünü 100 TL'ye alıyordunuz, o ürünün fiyatı 200 TL oldu. 200 TL olduysa demek ki bu parayı verecek insanlar var, demek ki piyasada para var. Bu parayı her zaman bizi seven devletimiz basar ve piyasaya sürer. Çok şükür böyle bir güce ve yeteneğe sahiptir. Aslında bu bir

serap gibi insanların elinin bollandığını, zenginleştiğini gösterir ama mallara erişim açısından bunun tam tersi gerçekleşir. Yani enflasyon herkesin elindeki malın, paranın gayrimenkulün değerini, şişme oranında azaltır. Bu enflasyon farkını da emisyon farkı olarak devlet baba piyasaya verdiği için dolaylı olarak devlet aradaki farkı karınızı, malınızı bir güzel değerlendirmiş olur. Yani özetlersem, Forbes'un Türkiye'nin zenginleri sıralamasında birinci çıkan Murat Ülker'in kendine sormadan cebinden alınan vergi 2 milyar dolar olmuştur.

Popülist bir yaklaşım uygulanırsa asgari ücretlilerin maaşları katbekat artarken orta gelirli ortadan kaybolacak, zenginlerse tüm varlıklarınca vergilendirilmiş olacaklardır. Şu anda Türkiye’de olan budur.

Bu arada devletin emisyon ile para arz edip karını gerçekleştirilmesi, kağıt ve mürekkep maliyetine ya da darp-hanedeki baskı maliyetine bağlıdır. Yani devlet bu emisyon olarak piyasaya sürdüğü enflasyon karşılığı parayı kendi politikalarına ve halkın ihtiyaçlarına göre harcamacaktır. Kendi önceliklendirdiği harcamalarla seçtiği kesimlere/kişilere kaynak aktarımı sağlayıp diğer kesimleri cezalandırabilecektir. Bu durumlarda popülist bir yaklaşım uygulanırsa asgari ücretlilerin maaşları katbekat artarken orta gelirli ortadan kaybo-

lacaktır. Zenginlerse tüm varlıklarınca vergilendirilmiş olacaklardır. Şu anda Türkiye’de olan budur.

Tabii bu piyasada rekabetçi üstünlüğü olan veya hacim itibarıyla piyasaya hakim olan (oligopolistik) sektörlerdeki şirket veya kurumların daha hızlı büyüyeceğini söyleyebiliriz. Bu şanslı şirket ve kurumlar pazar paylarını artırıp mali yapılarını sağlamlaştırabilecektir. Ama şunu da belirteyim bu mali yönetim gerçekten büyük ustalık ve adanmışlık ister. Odaklanmak ister.

Enflasyonla Bazıları ZenginleŖecek

Ellerinde nadir mallar bulunan gayrimenkul sektöründe, bazı ithal mallarda, piyasaya kısıtlı arz edilen yerli üretim ürünlerinde gerçek fiyatın enflasyon üzerinde oluşması normaldir. Bunlar da enflasyonla zenginleşen gerçek piyasayı temsil eder. Yani enflasyonla zenginleşen yukarıda anlattığım piyasada bir de yukarıda anlattığım emisyon farkı ile zenginleşen kişi ve kurumlar vardır.

Bir diğer önemli husus; enflasyonla savaş sözde kalan hamasi uygulamalarla veya kısıtlayıcı düzenlemelerle yapıldığında, kaçınılmaz olarak işinin devamı için malına zam yapması gereken ticaret erbabının ve üreticinin ilk fırsatta fazlasıyla artışa yöneleceği ve bu enflasyonu sarmal haline getireceği tehlikesidir.

Ticaret erbabı neticede en zor durumda dahi hayatta kalabilmeyi başarır, adapte olup mutlu olmak isterler, inkar ile (denial) ile mutluluğa ererler. Bu gerçek bir mutluluk değildir. Sonunda herkes daha fakir, ihtiyaç içinde ve tatminsiz olacaktır.

Enflasyon sarmalına çare olarak da hükümetler kamu harcamalarını artırıp, popülist politikalara yönelerek seçtikleri bazı grupları daha fazla tercih edeceklerdir. Böylelikle enflasyon adaletsiz bir vergi, keyfi bir yatırım ve haksız zenginleşme oluşturacaktır.

Adaletsizliği, keyfiliği, haksızlığı görenler önce felaket olarak gördükleri ama kendilerine verdiği vergilendirme imkanı ve dayanılmaz harcama gücüyle devamını önleyemedikleri zorunlu enflasyonun kronikleşmesine müsaade edip, tiryakisi olacaklardır. İşte enflasyonun dayanılmaz ağırlığı tam da buradadır.

Ticaret erbabı neticede en zor durumda dahi hayatta kalabilmeyi başarır, adapte olup mutlu olmak isterler, inkar ile (denial) ile mutluluğa ererler. **Bu gerçek bir mutluluk değildir. Sonunda herkes daha fakir, ihtiyaç içinde ve tatminsiz olacaktır.**

Bu döngü kırılabilir mi? Zor. Her kim popülizm tiryakiliğinden kurtulursa bu döngüyü de kırabilir ama sanırım bu tür tiryakiliği sona erdiren bir yöntem henüz bulunamadı.

Besim Üstün

Ekonomi eğitiminin ardından, yine ekonomi alanında MBA yapan Besim Üstün, bir çok devlet kurumunda çalıştıktan sonra, özel şirketlere danışmanlık yapmaya, üniversitelerde konuk öğretim elemanı olarak dersler vermeye başladı. Ulusal ve uluslararası şirketlerle olan çalışmalarının yanında, dönem dönem ekonomik analiz yazıları yazmaktadır.

SANATTAN
— NE —
HABER?

+1 Sunar

2023

2023
KALAMIŞ
YAZ FESTİVALİ

KLASİK MÜZİK
CAN FİLM
POPÜLER MÜZİK
ESPOR

07 TEMMUZ - 10 EYLÜL
KALAMIŞ İTATÜRK PARKI
21.00

Mobilet

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | @kadikoybelediye

KADIKÖY
BELEDİYESİ

Detaylar ve bilet: [Mobilet](#)

Kalamış Yaz Festivali

Bu yıl üçüncüsü düzenlenen Kalamış Yaz Festivali, 7 Temmuz'da Charlie Chaplin'in "Altına Hücum" filmiyle başlıyor. 2 ay sürecek festival kapsamında 43 konser, 17 film gösterimi olmak üzere toplam 60 etkinlik yapılacak.

İstanbul Festivali

İstanbul'un en iyi eğlencesine hazır ol! Türkiye'nin en sevilen sanatçılarının konserleri ve sahne şovları, birbirinden sürprizli gösteriler, en yaratıcı çocuk atölyeleri, heyecan dolu espor turnuvaları ve benzersiz lezzetler seni bekliyor. Hepsi ve daha fazlası 17 gün boyunca saat 16.00'dan itibaren İstanbul Festivali'nde!

Detaylar ve bilet: [İstanbul Festivali](#)

KOLTUK SENİN!

24 YAŞ VE ALTI İSTANBULLU!

İstanbul Büyükşehir Belediyesi,
Kültür AŞ ve kültür sanat sektörü işbirliği ile

Kültür sanat etkinliklerinde sahipleri tarafından kullanılmayan koltuklardan biri artık senin!

Koltuk Senin uygulamasından yararlanmak için **Radar İstanbul** uygulaması indirilmiş olmalıdır.

Nasıl Yararlanılır?: Koltuk Senin!

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür AŞ ve kültür sanat sektörü iş birliğiyle hayata geçirilen "Koltuk Senin" uygulaması ile boş koltuk kalmıyor.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR AŞ

Ortadan Başlamak

İBB Miras'ın restorasyon çalışmalarının ardından ziyarete açılan Artıstanbul Feshane, 19 küratör ve 300 sanatçının 400'den fazla eserini farklı teknikler ve dönemler üzerinden bir araya getiren "Ortadan Başlamak" adlı ilk sergiyi sanatseverlerle buluşturdu.

Detaylar: [Kültür İstanbul](#)

Hibrit İnsanlar

Afganistan'da el yapımı bir patlayıcı nedeniyle bacaklarını kaybetmesiyle hayatı bir anda değişen Harry Parker, rehabilitasyon sırasında insanların bu durumun üstesinden nasıl geldiklerini görüp kendi kendine şu soruyu sordu: Tüm insanlar hibritleşiyor mu?

Parker Hibrit İnsanlar'da edindiği yeni kimliğinden ve fiziksel engeliyle nasıl mücadele ettiğinden bahsederken okuru bir bedenın sahip olabileceği en güçlü ve özgürleştirici buluşlarla, en yeni robotlarla ve teknolojilerle tanıştırıyor.

Teknolojinin, insan olmanın ne anlama geldiğine dair anlayışınızı nasıl değiştireceğine inanamayacaksınız!

"Bilimsel icatlarla ilgili olsa da aslında kitabın odak noktası insan kalbi ve zihni." –Observer

"Hibrit İnsanlar yeni bir dünyaya dair büyüleyici bir seyahat rehberi." –Gavin Francis

"Mütevazı bir üslupla kaleme alınmış. Geçmişe özlem duymadan geleceğe bakmanın yolunu okura gösteriyor." –Jeanette Winterson

Yazar Hakkında: Harry Parker Wiltshire'da büyümüş ve Falmouth College of Art'ta hazırlık derecesini tamamlamıştır. Daha sonra University College London'da Sanat Tarihi okumuş ve burada 1945 sonrası soyut empresyonizm üzerine odaklanmıştır. Yirmi üç yaşındayken İngiliz Ordusu'na katılmış ve 2007'de Irak'ta, 2009'da Afganistan'da görev yaptıktan sonra devlet memuru olarak çalışmaya başlamıştır. Şu anda ressam ve yazar olarak çalışan ve Londra'da yaşayan Parker'ın Anatomy of a Soldier (2016) ismiyle yayımlanmış bir romanı daha bulunmaktadır.

Yayınevi: The Kitap Yayınları

ANLIK NORMAL MÜZİK

Para Para Para - Rüçhan Çamay

Söz-Müzik: Attila Özdemiroğlu, Şanar Yurdatapan

ANLIK

NORMAL
DİJİTAL DERGİ

Normal bir dijital dergi

Normal olan, boş kalınca bir şeyler okumak
Bazı anlarda da en önemli ihtiyaç doğru bilgiyi okumak
Okumak normal ama, sıradan olmamalı
Anlık ortaya çıkan bilgi ihtiyacını normal bir şekilde karşılamak istedik
Bilgi vermek dışında tek derdimiz var, normal olmak, normalleşebilmek.
Sıradanlaşan anormallikleri anlatabilmek.
Normal derken ne kastettiğimizi aşağıda kısaca özetlemeye çalıştık ancak,
daha da kısası, ideolojik körlük barındırmayan demek yeterli.
Bu anlık bu kadar...

NEDEN ANLIK?

Şu anda neye ihtiyaç varsa ona cevap verdiği/vereceği için...
Anın ihtiyacı olan bilgileri içerdiği için...
O anlık ruh halimizin yansıması...
veya o anlık tepkimiz...

NEDEN NORMAL?

Normal olanın, olması gerekenin eksikliğini çektüğümüz için...
Popüler olan normal olandan uzaklaştığı için...
Popüler olana dair konuşulanlar normal olmaktan çıktığı için...
Moda, trend kelimelerinin tarif ettiği şeyler normallikten çok uzaklaştığı için...
Sıradanlaşan anormallikleri fark etmek gerektiği için...
Marjinallik normal sanılmaya başladığı için...
Normal olanlar, kendini marjinal sanmaya başladığı için...
Normal olanlar sesini kesip konuşmadığı için...
Marjinaller konuşup normalleştiği için...
Anormalin normalleşmesini anlatabilmek için...
Anormalliğin sıradanlaşması normal olmadığı için...
İdeolojik körleri okumaktan sıkıldığımız için...

Sahibi

Aabir Yayın Dağıtım Danışmanlık Eğitim ve
Araştırma Hizmetleri Ticaret Anonim Şirketi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
ve Genel Yayın Yönetmeni
Hilmi Atıl Ünal

Editör:
Nuray Günel / Lagalugacılar

Görsel Tasarım:
Serkan Korkmaz / Lagalugacılar

Dijital Altyapı ve Uygulama:
Lagalugacılar
www.lagalugacilar.com

İletişim Adresi

Kısıklı Mahallesi, Alemdağ Caddesi,
No:60 F Blok, Daire 7
Üsküdar / İstanbul

Tel: +90 0216 521 60 11

Email: info@normaldergi.com

Aabir Yayın Dağıtım Danışmanlık
Eğitim ve Araştırma Hizmetleri
Ticaret Anonim Şirketi

Ticaret Sicil No: 930524

Vergi Dairesi: Ümraniye VD.

Vergi No: 0012081908

Mersis No: 0001208190800001